

Regeringskansliet, Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2026:34 Nya nätbrott och andra åtgärder för genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer

Er beteckning: Ju2026/01507

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västernorrland instämmer i utredningens bedömning, att Sverige i stor utsträckning lever upp till de krav som ställs i direktivet. Länsstyrelsen ställer sig även positiv till utredningens förslag på åtgärder för att direktivet ska kunna genomföras. De föreslagna författningsändringarna bedömer länsstyrelsen är viktiga för att arbetet utifrån direktivet i Sverige ska få önskad effekt och länsstyrelsen ser positivt på att ett nytt brott, grov olaga förföljelse, föreslås införas. Länsstyrelsen kan dock se utmaningar med hur föreslagna åtgärder ska tillämpas i praktiken på ett rättssäkert och effektivt sätt utifrån befintliga resurser och strukturer.

Det länsstyrelsen främst har synpunkter kring är utredningens bedömning av Sveriges förutsättningar att i praktiken uppfylla direktivets krav när det gäller skydd och stöd för brottsoffer samt det förebyggande arbetet. Även om det finns ett omfattande regelverk kopplat till arbetet med brottsoffer finns betydande skillnader i tillgången till stöd och skydd över landet. Brist på resurser och kompetens inom exempelvis socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis innebär att det finns en risk att de rättigheter som följer av lag och föreskrifter inte förverkligas i praktiken, som är direktivets intention.

Synpunkter

Kapitel 8.1 stöd till brottsoffer

Utredningen slår fast att det ska finnas särskilda specialiserade stödtjänster för brottsoffer. Länsstyrelsen delar inte utredningens slutsats att nuvarande ordning för att tillhandahålla specialiserade stödtjänster till brottsoffer uppfyller direktivets krav. Länsstyrelsens bedömning är att det i dagsläget inte går att säkerställa att likvärdiga stödtjänster erbjuds brottsoffer i hela landet. Det finns stora regionala skillnader i landet gällande resurser och strukturer kopplat till hur stödet till brottsoffer kan tillhandahållas. Dessa skillnader kan exempelvis handla om tillgången till boende, kriscentrum för personer som utsätts för våldtäkt, skyddade boenden och mottagningscentrum för personer som utsatts för sexuellt våld. Även om de formella kraven i direktivet kan anses vara uppfyllda behöver det säkerställas att stödet är tillgängligt och likvärdigt i praktiken.

Kapitel 8.7 Stöd till barn som är brottsoffer

Utredningen gör bedömningen att nuvarande ordning uppfyller direktivets krav. Länsstyrelsen vill särskilt påtala att det fortfarande finns stora utmaningar i efterlevnaden kopplat till nuvarande lagstiftning och barn som brottsoffer. Exempelvis behöver det säkerställas att barn kan få tillgång till stöd även när en vårdnadshavare motsätter sig detta. Barnets behov av stöd och skydd måste väga tungt i dessa situationer och barnets tillgång till information behöver säkerställas. Länsstyrelsen gör bedömningen att ett utvecklingsområde för att leva upp till intentionerna med befintlig lagstiftning är att utveckla det praktiska arbetet med att alltid beakta barnets bästa. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Barnet ska kontinuerligt få relevant information vid en åtgärd som rör barnet.

Kapitel 9.1. Förebyggande åtgärder

Utredningen bedömer att nuvarande ordning gällande förebyggande åtgärder i huvudsak uppfyller direktivets krav. Länsstyrelsen instämmer i utredningens konstaterande att skola och förskola är viktiga arenor för tidigt förebyggande arbete.

Länsstyrelsen anser att det även inom detta område finns utmaningar gällande stora regionala skillnader vad gäller resurser, organisation och förutsättningar vad gäller geografi och demografi.

Kapitel 10.7 Datainsamling och forskning

Direktivet ställer krav på datainsamling för att kunna följa utvecklingen inom området mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation, vilket är mycket positivt. Länsstyrelsen vill dock påpeka behovet av förbättrad regional och lokal data kring mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer för att kunna följa utvecklingen på regional och lokal nivå i syfte att arbeta med verkningsfulla åtgärder.

Övrigt

Länsstyrelsen ställer sig bakom föreslagna straffrättsliga förändringar och anser att dessa är viktiga för att stärka skyddet mot både det digitala och andra former av våld. För att direktivets intentioner ska bli verklighet behöver det dock göras ett arbete kring att förutsättningar finns för berörda verksamheter att arbeta utifrån direktivet gällande exempelvis tillräckliga resurser och kompetens.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med utvecklingsledare för våld i nära relationer Emma Wik som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Stina Esselström och utvecklingsledare för våld i nära relationer Anna-Maria Patiño Stålgren medverkat.